

УДК 378:911

В.І. Тригуб

v.trigub07@gmail.com

А.М. Шашеро

laboratorygis@ukr.net

О.О. Ляшкова

lyashkova.9641@gmail.com

ОНУ імені І. І. Мечникова,

м. Одеса, Україна

МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН ТУРИСТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Сучасна освіта не можлива без дотримання міждисциплінарних зв'язків, які значною мірою сприяють підвищенню ефективності професійної підготовки спеціалістів вищої школи. Принцип міждисциплінарності у професійній освіті полягає у забезпеченні взаємозв'язку двох і більше дисциплін, використанні підходів і методів різних галузей освіти й сприяє набуттю високого рівня знань і компетенцій майбутніх фахівців [2]. Як система, міжпредметні зв'язки мають структуру, яка складається з трьох елементів: знань з однієї предметної галузі, знань з іншої предметної галузі та зв'язку цих знань у процесі навчання [4].

Дослідження міждисциплінарності у професійній освіті не є новим, проте недостатньо висвітлена роль міжпредметних зв'язків у процесі підготовки фахівців з туризму, освітнє значення яких полягає в комплексному підході до системи навчання та сприяє ефективному використанню різноманітних способів знань під час виконання професійної діяльності.

Туризм як соціально-економічне явище вивчається багатьма дисциплінами: географією, історією, правом, економікою, медициною, екологією та іншими. У свою чергу кожна з зазначених дисциплін входить до певної системи наук: географічних, історичних, правових, економічних, медичних, екологічних, культурологічних, краєзнавчих, що і обумовлює міждисциплінарний (міжпредметний) зв'язок під час підготовки майбутнього фахівця-туриста.

На нашу думку найбільш тісний взаємозв'язок у викладанні дисциплін туристичного спрямування мають географічні дисципліни. Так, фізична географія вивчає природні чинники об'єктів туризму, вплив туристичної діяльності на природне середовище. Кліматологія, будучи пов'язаною з бальнеокліматологією, біокліматологією, досліджує природну ресурсну базу, необхідну для розміщення оздоровниць і придатність клімату для

розвитку активного відпочинку й оздоровлення. Економічна та соціальна географія, як одна із суспільних дисциплін, аналізує розміщення й просторову диференціацію туризму та супутних з нею галузей. Географія населення та міграції вивчає зміни і демографічні особливості територій, які пов'язані з розвитком туризму. Географія сфери послуг вивчає забезпеченість відповідних територій найрізноманітнішими послугами, необхідними для розвитку туристичної діяльності тощо.

Проте підготовка кваліфікованого працівника туристичної сфери є неможливим без правових знань. Основним нормативним актом, який регулює відносини, що виникають в туристичній сфері є Закон України «Про туризм», який прийнятий ще в 1995 році з подальшими деякими змінами до нього. Закон України «Про туризм» визначає загальні правові, організаційні та соціально-економічні засади реалізації державної політики у галузі туризму та спрямований на забезпечення закріплених Конституцією України прав громадян на відпочинок, свободу пересування, охорону здоров'я, на безпечне для життя і здоров'я довкілля, задоволення духовних потреб та інших прав при здійсненні туристичних подорожей; встановлює засади раціонального використання туристичних ресурсів та регулює відносини, пов'язані з організацією і здійсненням туризму на території України, передбачає відповідальність за порушення законодавства України за туризм [3].

Географія сфери послуг, яка характеризує забезпеченість відповідних територій найрізноманітнішими послугами, необхідними для розвитку туристичної діяльності регулюється Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (2015 р.) та Постановою Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності» (2019 р.), які більш детально регулюють відносини між туроператором та туристом.

Основою правового регулювання туристських відносин є спеціальні та загальні нормативно-правові акти. Спеціальні нормативно-правові акти в цілому регулюють відносини в сфері туризму (закон України «Про туризм», Ліцензійні умови провадження туроператорської діяльності, Правила проведення туристичних подорожей з учнівською та студентською молоддю України тощо). Загальні нормативно-правові акти (Цивільний, Господарський, Податковий, Земельний кодекси, Кодекс законів про працю України, Закони України «Про страхування», «Про курорти» тощо) лише певною мірою регулюють відносини у туристичній сфері [1]. Так, Господарським кодексом України врегульовано особливості здійснення господарської діяльності в Україні, Податковий кодекс України визначає порядок оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності, до яких відносяться й туристичні агенти та туроператори.

Загалом, правове регулювання туристичної діяльності в Україні має комплексний та міжгалузевий характер та покликане забезпечити правову основу для організації, безпеки та здійснення туристичної діяльності в Україні.

Отже, впровадження та використання міжпредметних зв'язків у вищій школі при підготовці фахівців-туристів є обов'язковим. В сучасних умовах дотримання міждисциплінарних зв'язків є об'єктивною закономірністю і сприяє взаємопроникненню різноманітних навчальних дисциплін та комплексному вирішенню наукових і практичних завдань в точу числі і в сфері туризму. Системний характер застосування міжпредметних зв'язків (географічних, правових та інших) забезпечує їх послідовність використання та всебічність при підготовці висококваліфікованих спеціалістів у сфері туризму.

Список використаних джерел: 1. Козловський Є. В. *Правове регулювання туристичної діяльності* : Навч. посібник /Є.В. Козловський. - К.: «Центр учбової літератури», 2015. - 272 с. 2. Покудіна Л.С. *Міждисциплінарні зв'язки як засіб ефективного викладання*

фінансово-економічних дисциплін /Л.С. Покудіна //Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України, 2016, вип..1. 3. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>

4.Сидорко В.П. Структура і функції міжпредметних зв'язків /В.П.Сидорко, Н.Т. Тверезовська //Вісник Національного університету оборони України, 2014, 5(42), с.157-161.